

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 19 marca 2013 r.

DOLiS/DEC-311/13

dot. [...]

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 267) oraz art. 22, art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pani M. K., [...] na przetwarzanie jej danych osobowych przez Proboszcza Parafii [...]

umarzam postępowanie.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w dniu [...] grudnia 2012 r. wpłynęła skarga Pani M. K., zwanej dalej Skarżącą, na przetwarzanie jej danych osobowych przez Proboszcza Parafii [...] zwanego dalej Proboszczem Parafii.

Skarżąca zarzuciła Proboszczowi Parafii, iż mimo złożenia przez nią oświadczenia o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego nie została o tym fakcie zamieszczona stosowna adnotacja w księdze chrztu, w związku z czym wniosła do Generalnego Inspektora o cyt.: „(...) wydanie decyzji administracyjnej zobowiązującej Księdza Proboszcza [...] do sprostowania moich nieaktualnych danych osobowych na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 6 – na podstawie art. 12 pkt 2 Ustawy”.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił, co następuje.

- 1) Skarżąca pismem z dnia [...] sierpnia 2012 r. zwróciła się do Proboszcza Parafii z wnioskiem cyt.: „Na podstawie art. 60 Kodeksu cywilnego, korzystając ze swoich praw zawartych w art. 2 pkt 2a Ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (...), z dniem dzisiejszym występuję z Kościoła Katolickiego, tj. wycofuję zgodę na podleganie jego doktrynie (Katechizm Kościoła Katolickiego) i prawu (Kodeks Prawa Kanonicznego). Oświadczam, że w oparciu o jej art. 2 pkt 5

nie zamierzam tej decyzji uzasadniać poza tym, że nie chcę do niego należeć. Ponadto nie wyrażam zgody na przekazywanie informacji o tej decyzji osobom trzecim, a zwłaszcza członkom mojej rodziny. Na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 6 Ustawy o ochronie danych osobowych (...) proszę Księdza, jako administratora moich danych osobowych, o ich uaktualnienie w Księdze Chrzta (Rok i numer księgi chrztów tom [...], rok [...], str [...], nr aktu [...], data chrztu [...] X 1987), przez naniesienie adnotacji o treści »Dnia [...] VIII 2012 formalnym aktem wystąpiła z Kościoła katolickiego« oraz o przesłanie jako potwierdzenia odpisu aktu chrztu z powyższym sprostowaniem”.

- 2) Pismem z dnia [...] lutego 2013 r. Proboszcz Parafii poinformował Skarżącą, iż cyt.: „Wykazanie faktu apostazji, które przynależy do sfery duchowej ochrzczonego i jest związane z władzą jurysdykcyjną Kościoła, może dokonać się jedynie zgodnie z procedurą kościelną, uznaną przez polskie prawo w szczególności na podstawie art. 2 Ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Adnotacja apostazji w księdze chrztów będzie zatem możliwa po wypełnieniu »Zasad postępowania w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła«, obowiązujących od 2008 r. Zgodnie z art. 5 i 6 tych Zasad, aktu apostazji, który powoduje skutki kanoniczne, może dokonać tylko osoba pełnoletnia, osobiście, w sposób świadomy i wolny, w formie pisemnej, w obecności proboszcza swego kanonicznego miejsca i dwóch pełnoletnich świadków, dołączając świadectwo chrztu. Konieczna jest więc osobista wizyta Pani, która umożliwi przekonanie się o Pani tożsamości i potwierdzi, że to właśnie Pani złożyła oświadczenie woli o wystąpieniu z Kościoła, że jest ono dobrowolne i że jest Pani świadoma wszystkich konsekwencji z tego aktu płynących. Jednym ze skutków kanonicznych jest, obok utraty lub ograniczenia praw czy zaciągnięcia sankcji w Kościele, dokonanie stosownej adnotacji w księdze chrztów”.
- 3) W toku prowadzonego postępowania do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęły wyjaśnienia Proboszcza Parafii, w których podniósł on w szczególności, iż cyt.: „(...) Pani M. K., na mocy udzielonego jej w Kościele Katolickim Sakramentu Chrztu Świętego, którego skutków nie da się unicestwić, jest katoliczką. Przesyłając pisemne oświadczenie woli podjęła starania o odstąpienie od wspólnoty wierzących. Nie wszczęto jednak stosownej procedury, ponieważ w/w nie zgłosiła się osobiście do proboszcza i nie było możliwości rozeznania rzeczywistych przyczyn podjęcia przez nią takiej decyzji. Tym samym nie mogły więc być wypełnione, określone przez Konferencję Episkopatu Polski w 2008 r. »Zasady postępowania w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła«. Poinformowaliśmy o tym zainteresowaną (...) Dane osobowe Pani M. K. są przechowywane w parafialnej Księdze Ochrzczonej – tom [...], str. [...], rok [...], nr aktu chrztu [...], w Rejestrze Bierzmowanych i Rejestrze Dzieci Pierwszo – komunijnych, a także w kartotece parafialnej. Dane te są chronione zgodnie z przepisami Kodeksu Prawa Kanonicznego (Kan. 486-491), określającymi zasady dotyczące archiwizacji dokumentów”.

W tym stanie faktycznym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Niniejsze rozważania rozpocząć należy od wskazania, iż bez znaczenia dla wydania rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie pozostaje podnoszona przez Skarżącą okoliczność, iż uznaje się

ona za osobę nienależącą do Kościoła Katolickiego. Faktem mającym natomiast fundamentalne znaczenie dla dokonania oceny sformułowanego przez Skarżącą pod adresem Proboszcza Parafii zarzutu, jest pozostawianie jej danych osobowych w zbiorze osób należących do Kościoła Katolickiego.

Skarżąca przedmiotem swojej skargi uczyniła zarzut nieprawidłowości w procesie przetwarzania jego danych osobowych przez Proboszcza Parafii. Zarzuciła ona niewykonanie ciążącego na Proboszczu Parafii – jako administratorze jej danych osobowych – obowiązku uaktualnienia jej danych osobowych, polegającego na naniesieniu w księdze chrztu adnotacji, iż wystąpiła ona z Kościoła Katolickiego. Generalny Inspektor działając na podstawie i w granicach kompetencji przyznanych mu ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej także ustawą, przeprowadził postępowanie wyjaśniające, w toku którego ustalił, iż dane osobowe Skarżącej figurują w księdze ochrzczonych w Parafii Rzymskokatolickiej [...] jako dane osoby należącej do Kościoła Katolickiego.

Stosownie do postanowień art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 267), zwanej dalej Kpa, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.

Przepis art. 43 ust. 2 ustawy stanowi, iż w odniesieniu do zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, oraz zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1a, przetwarzanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego oraz Centralne Biuro Antykorupcyjne, Generalnemu Inspektorowi nie przysługują uprawnienia określone w art. 12 pkt 2, art. 14 pkt 1 i 3 – 5 oraz art. 15 – 18. Artykuł 43 ust. 1 pkt 3 stanowi zaś, iż z obowiązku rejestracji zbioru danych zwolnieni są administratorzy danych dotyczących osób należących do kościoła lub innego związku wyznaniowego, o uregulowanej sytuacji prawnej, przetwarzanych na potrzeby tego kościoła lub związku wyznaniowego.

Kościół Rzymsko – Katolicki niewątpliwie należy do instytucji o uregulowanej sytuacji prawnej bowiem jest instytucją, której funkcjonowanie zostało unormowane w Konstytucji RP, w umowie międzynarodowej jaką jest Konkordat oraz w ustawach, nad którymi umowa międzynarodowa ma pierwszeństwo.

W szczególności wskazać należy na przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.), która w art. 25 stanowi, iż Kościoły i inne związki wyznaniowe są równouprawnione (art. 25 ust. 1). Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym (art. 25 ust 2). Stosunki między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi są kształtowane na zasadach poszanowania ich autonomii oraz wzajemnej niezależności każdego w swoim zakresie, jak również współdziałania dla dobra człowieka i dobra wspólnego (art. 25 ust. 3). Stosunki między Rzeczpospolitą Polską a Kościołem Katolickim określają umowa międzynarodowa zawarta ze Stolicą Apostolską i ustawy (art. 25 ust. 4). Stosunki między Rzeczpospolitą Polską a innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi określają ustawy uchwalone na podstawie umów zawartych przez Radę Ministrów z ich właściwymi przedstawicielami (art. 25 ust. 5).

Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1989 r. Nr 29, poz. 154 ze zm.) w przepisie art. 2 stanowi natomiast, iż Kościół rządzi

się w swych sprawach własnym prawem, swobodnie wykonuje władzę duchowną i jurysdykcyjną oraz zarządza swoimi sprawami. Ustawa niniejsza określa zasady stosunku Państwa do Kościoła, w tym jego sytuację prawną i majątkową (art. 3 ust 1). W sprawach odnoszących się do Kościoła, nie uregulowanych niniejszą ustawą, stosuje się powszechnie obowiązujące przepisy prawa, o ile nie są sprzeczne z wynikającymi z niej zasadami (art. 3 ust. 2). Analiza powołanych powyżej przepisów prawa wskazuje, iż Kościół Katolicki oraz inne związki wyznaniowe o uregulowanej sytuacji prawnej w zakresie swojej działalności są niezależne i przy wykonywaniu władzy duchowej posługują się swoim wewnętrznym prawem.

W związku z treścią przepisu art. 43 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych, w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie może prowadzić postępowania wyjaśniającego ukierunkowanego na wydanie merytorycznej decyzji administracyjnej ani przeprowadzać czynności kontrolnych, z wyłączeniem prawa żądania złożenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień oraz wyzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego.

Analiza przepisu art. 105 § 1 Kpa wskazuje, iż postępowanie administracyjne nie może toczyć się w sytuacji, gdy w jego toku przestał istnieć jego przedmiot, bądź też przedmiot ten nie istniał już przed wszczęciem postępowania. W doktrynie podkreśla się w szczególności, że przedmiot postępowania wiąże się ze stosowaniem przez organ publiczny przepisów materialnego prawa administracyjnego i przyjmuje się, że bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego, o której stanowi art. 105 § 1 Kpa ma miejsce, gdy brak jest któregoś elementów materialnego stosunku prawnego (B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, C.H.Beck, Warszawa 2000, s. 428).

Reasumując, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych na podstawie dokonanych ustaleń stwierdził w oparciu o przepis art. 43 ust. 2 ustawy brak swojej kognicji do wydania merytorycznej decyzji administracyjnej w sprawie.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 267), strona niezadowolona z niniejszej decyzji, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.